

Rensdyrtid – fastland og steppe

Fra 13.000 til 10.000 år siden

Dyr og mennesker

Den første store del af stenalderen, jægerstenalderen, er den længste af de forhistoriske perioder og strækker sig over mange tusinde år. Derfor deles perioden op i to afsnit: Palæolitisk tid (mellem 250.000 og 8.000 f.kr) også kaldet ældste stenalder, hvor rensdyrjægerkulturen var udbredt, og mesolitisk tid (8.000 til 4.000 f.kr) også kaldet ældre stenalder, hvor kystkulturen var udbredt.

I tidsmaskinen kaldes palæolitisk tid for rensdyrtiden, pga. rensdyrets indvandring og vigtige rolle som byttedyr for jægerne i denne periode.

Palæolitisk tid er yderligere opdelt i perioder, hvor der i Danmark bl.a. findes Brommekulturen, der er perioden mellem 10.000-9.000 f.kr. Før den fandtes Hamborgkulturen, der dateres til 12.000-10.000 f.kr.

Klimaet under Hamborgkulturen og Brommekulturen er i Danmark fastlandsklima med meget kolde vintre og meget varme somre. Et lignende klima ser vi i dag på stepperne i Sydrusland, hvor mange af de dyr, der under arkæologiske udgravninger er fundet knogler fra, findes i dag. Der er bl.a. fundet knoglerester fra rødbrun sidsel, pibehare, dalrype, isabellastenpikker og rensdyr.

Hamborgkulturen er navngivet efter fundstedet Meiendorf nordøst for Hamborg. Hamborgkulturen er en flækkekultur (man benyttede sig af flinteredskaber), hvor de almindeligste flinteredskaber er regelmæssige skrabere. Hamborgkulturens mest karakteristiske flækkeredskab er imidlertid kærvspidserne, hvor de største kan have været brugt som knive indsat i et skaft af rentak, mens de mindre sandsynligvis har været brugt som pilespidser.

Brommekulturen er opkaldt efter bopladsen Bromme nordvest for Sorø i Vestsjælland. Her blev fundet knoglestumper fra bl.a. elg og bæver. Brommekulturens oldsagsformer af flint er domineret af redskaber fremstillet af aflange afslag og flækker.

Fundet ved Nr. Lyngby

Ved Nr. Lyngby blev i 1913 fundet en spydspids, der i lang tid var det eneste fund af spor fra mennesker ikke bare i Vendsyssel, men i hele Skandinavien. Den har tilhørt de rensdyrjægere, som for 13.000 år siden udforskede det nye land, der åbenbarede sig, efter at isen smeltede væk.

Rensdyrjægerne har holdt til ved den store sø, som lå, hvor Nr. Lyngby ligger i dag. Her har været gode muligheder for at gå på jagt efter rensdyr og de mange andre dyr, der holdt til omkring søen. Hvad de kaldte søen, er ikke til at vide, men 13.000 år senere har geologer døbt søen Nr. Lyngby Bassin. Spydspidsen og et andet enkeltfund antoges tidligere for at være fra en særlig kultur, Lyngbykulturen. I dag henregnes fundene fra Nr. Lyngby til brommekulturen.

